

**Tillæg nr. 1 til § 12 Miljøgodkendelse
af husdyrbruget**

**Århusvej 89, Homå
8500 Grenaa**

Miljøgodkendelse af husdyrbrug i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov nr. 1572 af 20. december 2006.

Ejer- og driftsforhold:

Husdyrbrugets navn:	Århusvej 89, Homå, 8500 Grenaa
Art:	Svinebrug
CVR nr.:	31453208 (Møller I/S)
Matr. nr.:	10a Homå By, Homå
Ejer af husdyrbruget:	Morten Møller, Århusvej 89, Homå, 8500 Grenaa
E-mail:	aarhusvej89@gmail.com
Driftsansvarlig:	Morten Møller, Århusvej 89, Homå, 8500 Grenaa
Godkendelsesparagraf:	12 stk. 3
Tilsynsmyndighed:	Norrdjurs Kommune

Tidsfrister og perioder:

Miljøgodkendelsen offentliggøres den 02.11.2017.

Klagefristen udløber den 30.11.2017.

Søgsmålsfristen udløber den 02.05.2017.

Godkendelsen skal revurderes mindst hvert 10. år og første gang efter 8 års forløb.

Godkendelsen skal revurderes første gang i 2025.

Godkendelsen er modtaget den 23.05.2017.

Foroffentlighedsfase fra den 17.07.2017 til den 07.08.2017.

Høring fra den 10.10.2017 til den 31.10.2017.

Dato: 2. november 2017

J.nr.: 17/12248

Skema nr.: 98243

Reference: Annette Jessen

Telefon: 89 59 40 01

E-mail: anje@norrdjurs.dk

Kvalitetssikring: SKK

Annette Jessen
Miljøsagsbehandler

INDHOLDSFORTEGNELSE

Læsevejledning

1. Godkendelse	5
1.1. Godkendelsespligt	5
1.2. Godkendelsens omfang	6
1.2.1. Tidligere godkendelser.....	6
1.2.2. Ophør	6
1.3. Offentlighed, høring og klage	7
1.3.1. Offentliggørelse.....	7
1.3.2. Offentlighed og høringer	7
1.4. Ikke teknisk resumé	7
1.4.1. Kort beskrivelse af det ansøgte	8
1.4.2. Ansøgning, tilsyn og revurdering	8
1.4.3. Miljøforhold	8
1.5. Alternativer	9
1.6. BAT for den ansøgte produktion	9
2. Anlægget	11
2.1. Dyrehold og management	11
2.1.1. Management.....	11
2.1.2. Dyrehold.....	11
2.2. Lokalisering hertil	13
2.2.1. Faste afstandskrav	13
2.2.2. Landskab og planforhold.....	13
2.3. Energi- og vandforbrug	13
2.4. Gener	14
2.4.1. Lugt	14
2.4.2. Støj	15
2.4.3. Lys.....	15
2.4.4. Fluer og skadedyr	15
2.4.5. Støv	16
2.4.6. Transport	16
2.5. Forurening	16
2.5.1. Restvand m.v.....	16
2.5.2. Opbevaring, husdyrgødning og foder.....	16
2.5.3. Affald og kemikalier	17
2.5.4. Ammoniaktab.....	17
2.5.5. Påvirkning af natur	18
3. Arealer	20
4. Øvrige miljøforhold	21
4.1. Bilag IV-arter	21
4.2. Bedste tilgængelige teknik/rekere teknologi/optimering	21
5. Egenkontrol	22
6. Liste over sagens bilag	23

LÆSEVEJLEDNING

I miljøgodkendelsen er rammerne for den godkendte produktion beskrevet.

Første kapitel beskriver de generelle forhold omkring ansøgningen og ejendommen. I første kapitel er der også et ikke teknisk resumé, som beskriver udvidelsen og hvordan omgivelserne påvirkes af det ansøgte.

Andet kapitel beskriver forhold omkring anlægget, og arealdelen er samlet i kapitel tre.

For at sikre at produktionen kan foregå, uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt, er miljøpåvirkningerne vurderet, og hvor det er nødvendigt, er der stillet vilkår. Vurderingerne og vilkårene er samlet i tabeller som nedenstående, så det er let at finde de vilkår, der skal overholdes.

VILKÅR	MILJØVURDERING

Hvis der er stillet vilkår, står tabellen med vilkår og miljøvurdering sidst i afsnittet efter den generelle tekst m.v.

I fjerde kapitel findes Norddjurs Kommunes sammenfattende miljøvurdering af det ansøgte projekt, herunder om hvordan krav til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT) er opfyldt.

Femte kapitel omhandler eventuel egenkontrol.

Oversigt over bilag findes i afsnit 6.

Klagevejledning findes på bilag 5.

1. GODKENDELSE

Norrdjurs Kommune godkender hermed tillæg nr. 1 til den eksisterende miljøgodkendelse dateret den 16. februar 2015 for husdyrbruget Århusvej 89, Homå, 8500 Grenaa. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 12422.

Tillægget omfatter de forhold, som ændres i forhold til den eksisterende godkendelse. Øvrige forhold i den eksisterende godkendelse er fortsat gældende, dog er godkendelsen af en ny smågrisestald øst for den eksisterende sostald og en ny gyllebeholder bortfaldet, da godkendelsen af disse anlæg ikke var udnyttet 2 år efter godkendelsens dato. For det enkelte punkt herefter er der således enten en ny vurdering og vilkår eller en henvisning til de gældende vilkår og vurderinger.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i:

- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., lov nr. 1572 af 20. december 2006 med ændringer.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 865 af 23. juni 2017.

Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser, herunder byggetilladelse og afledningstilladelse til regnvand og sanitært spildevand.

Der gøres opmærksom på, at husdyrbruget til enhver tid skal overholde gældende regler i love og bekendtgørelser - også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. F.eks. skal den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse overholdes.

Tillægget bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden 6 år fra godkendelsens dato.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 39 og 40.

VILKÅR	MILJØVURDERING
<ol style="list-style-type: none">1. Tillægget må udnyttes, når det er offentliggjort.2. Alle vilkår til tillægget skal efterleves, så snart udnyttelse af tillægget påbegyndes.	Krav til ibrugtagning sikrer, at det beregnede BAT-krav til emission også overholdes, hvis godkendelsen kun udnyttes delvist.

1.1. GODKENDELSESPLIGT

I det konkrete projekt ansøges der om en ændring og udvidelse af dyreholdet samt inddragelse af to ældre staldafsnit til smågrise og søer. Udvidelsen af dyreholdet sker i eksisterende anlæg. I den nuværende godkendelse fra 2015 er der godkendt en ny smågrisestald og en ny gyllebeholder. Disse anlæg opføres ikke.

Udvidelsen af dyreholdet er godkendelsespligtigt. Projektet skal godkendes efter § 12 stk. 3 i husdyrbrugsloven.

Husdyrbrug må ikke etableres, udvides eller ændres, før kommunen har haft lejlighed til at vurdere om ændringen kræver en tilladelse eller godkendelse.

Efterfølgende ændringer i produktionen skal ligeledes godkendes, før de gennemføres. Ændringer i dyrehold eller andre forhold, som er omfattet af godkendelsen, må derfor først gennemføres, når kommunen har godkendt ændringen på baggrund af en anmeldelse eller i en ny miljøgodkendelse.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, at det har fundet sted.

1.2. GODKENDELSENS OMFANG

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse efter husdyrbrugslovens § 12 stk. 2. Miljøgodkendelsen er kun udnyttet i eksisterende stalde. En godkendt smågrisestald og en ny godkendt gyllebeholder er ikke opført.

I stedet for den godkendte, men ikke etablerede smågriseproduktion ønsker ansøger nu at udvide soholdet fra 800 til 1.000 årssøer. Det ansøgte skal godkendes i et tillæg til den eksisterende godkendelse. Godkendelsen omfatter en ændring og udvidelse af det eksisterende godkendte dyrehold. Tillægget omfatter ikke nyt byggeri af stald eller andre anlæg.

1.2.1. TIDLIGERE GODKENDELSER

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse efter husdyrbrugslovens § 12, stk. 2 fra februar 2015. Miljøgodkendelsen er kun delvist udnyttet, idet en ny smågrisestald og en godkendt gyllebeholder ikke er blevet opført. Godkendelsen af disse anlæg er bortfaldet.

1.2.2. OPHØR

Hvis produktionen ophører, skal det sikres, at der ikke sker en efterfølgende forurening af jord og omgivelser.

VILKÅR	MILJØVURDERING
3. Da husdyrbruget er et IED-husdyrbrug, skal kommunen orienteres inden for 4 uger, efter produktionen ophører eller reduceres til under 750 stipladser. Sammen med orienteringen indsendes en risikovurdering.	IED-husdyrbrug skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Se i øvrigt vilkår i eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

1.3. OFFENTLIGHED, HØRING OG KLAGE

1.3.1. OFFENTLIGGØRELSE

Godkendelsen bekendtgøres ved offentliggørelse på Norddjurs Kommunes hjemmeside. Herefter er der en klagefrist på fire uger, hvor miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagevejledning findes på bilag 5. Søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved en domstol efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Dato for offentliggørelse findes på omslaget (side 2). Frister for at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet og for at prøve afgørelsen ved domstolen står ligeledes på indersiden af omslaget.

Kopi af afgørelsen er fremsendt til følgende:

- Naboer og berørte parter
- Danmarks Naturfredningsforening: dnnorddjurs-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds teamleder for Natur- og Miljøteam Aarhus og Djursland Arne Bager, Hougårdsvej 23, 8220 Brabrand: kabager@mail.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedkontor: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd: info@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Norddjurs: norddjurs@dof.dk
- Embedslægeinstitutionen Nord: senord@sst.dk

1.3.2. OFFENTLIGHED OG HØRINGER

Før offentliggørelse har der været gennemført forskellige høringer, for at naboer og andre interessenter har haft mulighed for at kommentere og bidrage til de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen.

Foroffentlighed: Det har været offentliggjort, at Norddjurs Kommune har modtaget en ansøgning og at interesserede kunne få udkast til afgørelse tilsendt, når det foreligger. Der har ikke været henvendelser i forbindelse med annonceringen. Efter forannonceringen er projektet ændret, således at det ansøgte ikke længere er omfattet af de udvidede høringsregler.

Naboer beliggende inden for konsekvensradiusen har haft et udkast til afgørelsen i høring i tre uger.

Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

1.4. IKKE TEKNISK RESUMÉ

Der søges om et tillæg til miljøgodkendelse efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, af husdyrbruget Århusvej 89, Homå, 8500 Grenaa.

1.4.1. KORT BESKRIVELSE AF DET ANSØGTE

Møller I/S ansøger om miljøgodkendelse efter lovens § 12 til udvidelse af dyreholdet på adressen Århusvej 89, Homå, 8500 Grenaa, Norddjurs Kommune. Oversigtskort se bilag 1.

Møller I/S fik i 2015 en miljøgodkendelse til en produktion bestående af 800 årssøer, 800 slagtesvin/polte (32-107 kg) og 26.000 smågrise (7,2-32 kg), svarende til i alt 338,3 dyreenheder samt opførelse af ny smågrisestald og en ny gyllebeholder med fast overdækning. Denne godkendelse er kun delvist udnyttet.

Der ønskes i stedet en produktion bestående af 1.000 årssøer, 600 smågrise (7-30 kg) og 600 polte (30-110 kg). Den ønskede produktion svarer til i alt 245,2 dyreenheder.

Ændringen og udvidelsen af det eksisterende dyrehold medfører ikke renovering af eksisterende stalde og der opføres ingen nye anlæg. Der inddrages to ældre staldafsnit til smågrise og søer.

Nærmeste enkelte bolig uden landbrugspligt ligger ca. 350 meter nord for staldanlægget (lugtcentrum). Nærmeste samlede bebyggelse er Homå, der ligger ca. 370 meter nord for anlægget og nærmeste byzone er Ålsø, der ligger ca. 1,7 km nordøst for anlægget.

Oversigtskort se bilag 1.

Situationsplan se bilag 2.

Som følge af staldsystemet produceres der i dag gylle på ejendommen. Dette vil også være gældende i ansøgt drift. I ansøgt drift vil gyllen fortsat blive opbevaret i ejendommens gyllebeholdere.

1.4.2. ANSØGNING, TILSYN OG REVURDERING

Ansøgningen er indkommet til Norddjurs Kommune den 23. maj 2017. Ansøgningen er indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, der er et elektronisk ansøgningssystem, som beregner en lang række miljøpåvirkninger ud fra det dyrehold, m.v., der indtastes. Beregningerne ligger sammen med kommunens vurderinger til grund for miljøgodkendelsen. Hvis det ansøgte projekt ville medføre uacceptable påvirkninger, så er der stillet vilkår, så miljøet og omgivelserne tilgodeses.

Efterfølgende vil kommunen løbende føre tilsyn med, at produktionen følger de vilkår, som fremgår af godkendelsen. Derudover skal en godkendelse revurderes regelmæssigt, så ny og bedre teknik tages i anvendelse. Første revurdering er efter 8 år.

1.4.3. MILJØFORHOLD

Efterfølgende beskrives effekten af de ændringer, som godkendes med denne miljøgodkendelse.

Lugt

Den ansøgte produktion overholder alle krav til lugt, da den faktiske afstand til naboer er væsentlig længere end geneafstanden til de forskellige kategorier af bebyggelse.

Ammoniakbelastning og særligt værdifuld natur

Den ansøgte produktion opfylder de generelle krav til reduktion af ammoniakfordampningen.

Ved udvidelsen øges ammoniakemissionen med knap 600 kg i forhold til den produktion, der var på ejendommen før miljøgodkendelsen fra 2015. Den samlede ammoniakemission bliver 3.222 kg N pr. år.

En øget emission medfører en risiko for, at der afsættes mere ammoniak på de omkringliggende naturområder. En øget deposition af ammoniak kan medføre tilgroning og at de følsomme plantearter forsvinder. Afhængig af naturområdets type og værdi har Miljøstyrelsen fastlagt værdier for den belastning, der forventes at kunne accepteres over tid, uden at naturkvaliteten forringes.

Det nærmeste potentielt ammoniakfølsomme naturområde er en skov, som ligger ca. 1,1 km fra anlægget. Det er ikke vurderet, om skoven er ammoniakfølsom. Merbelastningen er beregnet til 0,0 kg. Kravet til merbelastning er overholdt.

Også for de øvrige ammoniakfølsomme naturområder ligger belastningen langt under de værdier, Miljøstyrelsen har fastlagt.

Andre miljøpåvirkninger

Udvidelsen sker i eksisterende anlæg og der bygges ikke nye gyllebeholdere eller andre anlæg. Derfor er der ingen landskabelig påvirkning ved udvidelsen. Antallet af transportere forventes ikke at ændre sig nævneværdigt i forhold til den gældende miljøgodkendelse. Der er gode til- og frakørselsforhold og det er derfor vurderet, at der ikke vil være væsentlige gener fra trafik. Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer betyder, at der ikke vil være støv- eller støjgener for naboerne og niveauet vil ikke blive påvirket væsentligt af udvidelsen.

Samlet er det vurderet, at udvidelsen kan ske uden væsentlige gener for omgivelserne og for miljøet.

1.5. ALTERNATIVER

Der er ikke beskrevet alternativer til den ansøgte udvidelse. Det er vurderet, at det ikke er relevant at udarbejde alternativer, da udvidelsen alene sker i eksisterende anlæg.

1.6. BAT FOR DEN ANSØGTE PRODUKTION

Ved udvidelse og ændring af husdyrhold stilles der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknologi for at reducere miljøbelastningen og for at optimere ressourceudnyttelsen. For at en teknologi regnes som BAT skal den ud over at sikre en lav miljøbelastning være tilgængelig for ansøgeren. Det vil sige, at teknologien skal være kendt i Danmark. Samtidig skal meromkostningen ved at indføre teknologien stå i forhold til pågældende type bedrifts betalings-evne. Krav om anvendelse af BAT er ikke afhængig af den enkelte ansøgers økonomi eller af lokale miljøforhold. Kravet til anvendelse af BAT skal i stedet ses som en "branchenorm".

Der stilles krav til anvendelse af BAT inden for områderne: management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

For den konkrete ansøgning vurderes kravet til anvendelse af BAT at være opfyldt ved følgende tiltag:

- Management: Deltagelse i kurser og ERFA-grupper for at sikre et højt fagligt niveau i driften, samt udarbejdelse af beredskabsplaner, så uheld og uforudsete hændelser kan håndteres forsvarligt.
- Foder: Anvendelse af foderplaner med efterfølgende opfølgning.
- Ammoniakfordampning: Ud fra de vejledende BAT-krav til ammoniakfordampning er der beregnet et vejledende emissionskrav på 3.148 kg ammoniak.
- Fosfor: Ud fra de vejledende BAT-krav til fosfor må gyllen indeholde i alt 5.848 kg P ab lager.

- Anlæg skal gennemgås for energieffektivitet og forbrug af vand/el skal registreres
- Opbevaring og udbringning af husdyrgødning: Kravet til BAT er overholdt ved at efterleve gældende regler for opbevaring og anvendelse af husdyrgødning, herunder at beholdere som minimum skal være overdækket med naturligt flydelag og at gylle skal udbringes med slanger.

I kapitel 2 og 3 er der opstillet vilkår om anvendelse af BAT og bedriftens opfyldelse af kravene er vurderet i afsnit 4.2.

2. ANLÆGGET

Produktionen foregår i fire staldsnit, en nyere sostald fra 2006 og tre ældre stalde, hvoraf de to staldafsnit inddrages i produktionen i forbindelse med udnyttelsen af dette tillæg.

Gyllen fra produktionen opbevares i to eksisterende gyllebeholdere på ejendommen på henholdsvis 1.450 og 4.500 m³.

Placering af staldafsnittene og beholdere kan ses på bilag 2.

2.1. DYREHOLD OG MANAGEMENT

2.1.1. MANAGEMENT

Den daglige drift har stor betydning for at reducere eventuelle gener fra et husdyrbrug. Godt landmandsskab er derfor afgørende for, at husdyrbruget kan drives uden unødige gener for omgivelserne.

VILKÅR	MILJØVURDERING
4. Et eksemplar af nærværende tillæg skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for virksomhedens indretning og drift.	Det påhviler ejeren, at medarbejderne er bekendt med indholdet i miljøgodkendelsen, samt at vilkårene efterleves.

Se i øvrigt vilkår i eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

2.1.2. DYREHOLD

Nuværende og godkendt dyrehold er anført i tabellerne herunder. Det godkendte dyrehold skal overholde de anførte værdier for vægt, stipladser, antal m.v.

Nuværende godkendte dyrehold

Dyrehold og staldtype for nuværende drift	Staldafsnit jf. ansøgning	Vægt kg	Antal årsdyr / producerede dyr	Stipladser	DE
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	Sostald		800	600	129,63
Årssøer, farestald, kassestier, delvis spaltegulv	Sostald		800	250	55,95
Slagtesvin/polte, fuldspaltegulv	Poltestald	32 - 107 kg	800	200	22,22
Dyreenheder i alt					207,80

Godkendt dyrehold

Dyrehold og staldtype for nuværende drift	Staldafsnit jf. ansøgning	Vægt kg	Antal årsdyr / producerede dyr	Stipladser	DE
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	Sostald		885	725	140,08
Årssøer, farestald, kassestier, delvis spaltegulv	Sostald		1000	252	67,83
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	Søer		115	80	18,20
Smågrise, drænet gulv + spalter (50/50)	Klimastald	7,0 - 30 kg	600	100	2,68
Slagtesvin/polte, drænet gulv + spalter (33/67)	Poltestald	30 - 110 kg	600	150	16,42
Dyreenheder i alt					245,20

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>5. Tilladt dyrehold fremgår af tabellen herover. Ændres beregningen af DE, er det det anførte dyrehold, der er gældende.</p> <p>6. Det angivne antal stipladser for hvert staldafsnit angiver det maksimalt tilladte antal dyr til enhver tid.</p> <p>7. Staldsystemerne i de enkelte staldafsnit skal svare til de staldsystemer, der fremgår af ovenstående tabel.</p> <p>Foderkorrektio</p> <p>8. Søerne må højst fodres med 127,00 gram total råprotein pr. foderenhed (FE).</p> <p>9. Søerne må højst fodres med 1510 FE pr. år.</p> <p>10. Der skal udarbejdes foderplaner, som følges op af effektivitetskontroller. Planer og kontroller skal udarbejdes for hvert kvartal.</p>	<p>Godkendelsen er givet på baggrund af det anførte antal dyr og vægtintervaller. Derfor er den lovlige produktion altid det anførte dyrehold. Det tilladte antal DE vil derfor blive ændret, hvis beregningen af DE ændres.</p> <p>Stipladserne anvendes til beregning af lugtgener. Hvis der er flere dyr i staldene end det anførte antal stipladser, er lugtberegningen ikke retvisende.</p> <p>Ifølge godkendelsen fra 2015 er der fuldspaltegulv i poltestalden. Fuldspaltegulvet skal ændres til drænet gulv + spalter.</p> <p>Vilkår, om at der skal udarbejdes foderplaner sikrer, at der er fokus på optimering af fodring. Vilkåret er samtidig med til at opfylde BAT-kravet om management.</p> <p>Vilkår til foderkorrektio er stillet, fordi foderkorrektio er anvendt for at opfylde krav til BAT for ammoniak.</p>

2.2. LOKALISERING HERTIL

Ejendommen ligger i åbent land syd for landsbyen Homå.

2.2.1. FASTE AFSTANDSKRAV

De eksisterende anlæg overholder gældende afstandskrav til skel, vandløb m.v.

2.2.2. LANDSKAB OG PLANFORHOLD

Anlægget ligger i landzonen. Området er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde, hvor landbrugsinteresser skal vægtes højt i planlægningen. Derudover er området udpeget som bevaringsværdigt landskab i Norddjurs Kommunes Landskabskarakteranalyse. I udpegnin-gen til bevaringsværdigt landskab står der bl.a:

”Ålsrode Udskiftningslandskab er et karakteristisk og bevaringsværdigt ældre landbrugs-landskab med velbevarede spor efter udskiftningstiden. Særligt de mange læhegn og di-ger tilfører området en dominerende struktur. Dette opleves tydeligt i Sønder Homå-området samt i området umiddelbart syd for landsbyen Homå.

De oplevelsesrige elementer i området knytter sig alle til kulturhistorien, dog til forskel-lige tidsperioder.

En fortsat landbrugsdrift i området er afgørende for opretholdelse af den nuværende karakter. Ligeledes er opretholdelsen af de nord-syd-gående læhegn afgørende for op-retholdelse af strukturen.”

Der etableres ikke nye anlæg i forbindelse med udvidelsen, og den landskabelige påvirkning ændres ikke ved udvidelsen.

Der er ikke stillet vilkår til lokalisering.

2.3. ENERGI- OG VANDFORBRUG

På ejendommen anvendes energi i forbindelse med gyllepumpning, belysning og foderblan-ding.

Der anvendes halm til fyring.

Energi forbruges primært til belysning og varme i stalde, til ventilation og pumper samt ved foderfremstilling. Derudover kommer energi til traktorkørsel.

Det anførte energiforbrug herunder er oplyst i ansøgningen.

(Faktisk/beregnet)	Nudrift	Efter udvidelse	Opbevaring
Dieselolie til traktorer m.v.	13.000 l	13.000 l	2500 l (i lade)
Elforbrug til lys / opvarm-ning / maskiner	550.000 kWh	550.000 kWh	-
Halm til opvarmning	180 t	180 t	lade

Forbruget er et skøn.

Ejendommen har egen boring, beliggende i gårdspladsen.

Beregnet vandforbrug pr. produceret dyr efter udvidelsen (m³):

	Antal	Drikkevand		Drikkevandsspild		Vaskevand		
		Norm (m ³)	Forbrug (m ³)	Norm (m ³)	Forbrug (m ³)	Norm (m ³)	Forbrug (m ³)	
Årssøer	1000	4,89	4890	0	0	0,34	340	
Smågrise	600	0,117	70	0,015	9	0,02	12	
Slagtesvin	600	0,459	275	0,075	45	0,025	15	
Total			5235		54		367	
							Total i alt	5656

VILKÅR	MILJØVURDERING
<p>11. Senest 6 måneder efter at dette tillæg er taget i brug, skal der foretages et energitjek på ejendommen af en professionel energikonsulent. Der skal udarbejdes en rapport med energisparetiltag og forventet tilbagebetalingstid.</p> <p>12. Der skal være monteret målere, som registrerer el- og vandforbruget.</p>	<p>Et energitjek giver overblik over mulige energibesparelser og deres tilbagebetalingstid.</p> <p>Registrering af el- og vandforbrug er en forudsætning for at kunne optimere forbruget.</p> <p>Energi- og vandforbrug varierer betydeligt afhængig af staldsystem m.v. Det er derfor ikke muligt at fastsætte realistiske vilkår til forbrug.</p>

Se i øvrigt vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

2.4. GENER

Under de efterfølgende punkter beskrives forskellige kilder til gener fra husdyrbrug og hvad der skal gøres for at undgå, at driften medfører væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.1. LUGT

For at sikre at naboer ikke bliver påvirket væsentligt af lugtgener, beregnes en geneafstand, der skal overholdes. Geneafstanden til byzone og sommerhusområder er længere end til samlet bebyggelse, og enkeltboliger har den korteste geneafstand. Det betyder, at naboer i enkeltbeboelser må tåle en større lugtpåvirkning end naboer, der bor i byzone. Lugtgeneafstandene er beregnet ud fra lugtemissionen en sommerdag med maksimal ventilation.

Områdetype	Lovens krav om minimumsafstand (geneafstand) i meter		Den vægtede gennemsnitsafstand i meter
	Nudrift (før miljøgodkendelsen fra 2015)	Ansøgt drift	
Byzone/sommerhusområde	352 meter	399 meter	ca. 1,7 km
Samlet bebyggelse	198 meter	224 meter	374 meter
Enkeltbolig	111 meter	126 meter	357 meter

Geneafstandene er beregnet i det elektroniske ansøgningsystem. Geneafstanden kan blive korrigeret afhængig af andre husdyrbrug, vindretning m.v. På grund af at afstanden til naboer er væsentligt større end geneafstanden, er der ikke beregnet korrigeret geneafstand, så de anførte geneafstande er ukorrigerede. Alle krav til lugt er overholdt.

VILKÅR	MILJØVURDERING
13. Husdyrholdet skal til enhver tid overholde de godkendte antal stipladser og vægtfordeling.	Lugten beregnes ud fra den samlede vægt af grisene i de enkelte staldafsnit. Antallet af dyr beregnes ud fra stipladser og vægten beregnes som et gennemsnit af ind- og udgangsvægt. Derfor skal de anførte værdier under punkt 2.1 overholdes, for at lugtberegningerne er retvisende.

2.4.2. STØJ

Se vilkår til støj i den eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

Norrdjurs Kommune vurderer, at ændringerne i forhold til den oprindelige godkendelse ikke vil medføre væsentligt forøgede støjgener fra ejendommen.

2.4.3. LYS

Se vilkår til støj i den eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

Norrdjurs Kommune vurderer, at ændringerne i forhold til den oprindelige godkendelse ikke vil medføre væsentligt forøgede lysgener fra ejendommen.

2.4.4. FLUER OG SKADEDYR

På grund af anlæggets placering forholdsvis langt fra naboer er der ikke særlige forhold, der gør sig gældende for at sikre naboer mod gener fra fluer m.v. Det skal dog altid sikres, at skadedyr bekæmpes.

Norrdjurs Kommune vurderer, at de stillede vilkår sikrer, at der sker en effektiv bekæmpelse af skadedyr på ejendommen.

VILKÅR	MILJØVURDERING
14. Fluer skal bekæmpes i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.	Bekæmpelse af skadedyr skal sikre, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og sikre, at naboer ikke udsættes for unødige gener.

Se i øvrigt vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

2.4.5. STØV

På grund af afstanden til naboer forventes ingen væsentlige støvgener fra husdyrproduktionen.

Se i øvrigt vilkår i eksisterende miljøgodkendelse af 15. februar 2015.

2.4.6. TRANSPORT

Antallet af transportere forventes ikke at ændre sig nævneværdigt i forhold til den gældende miljøgodkendelse.

Se vilkår i miljøgodkendelsen af 16. februar 2015.

2.5. FORURENING

I de efterfølgende punkter beskrives forureningskilderne fra anlægget og de foranstaltninger der skal sikre, at miljøet ikke påvirkes væsentligt.

2.5.1. RESTVAND M.V.

Punktet omfatter håndtering af vand fra vask af foderrekvisitter, køretøjer til transport af dyr eller husdyrgødning øvrige maskiner m.v.

Se vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

2.5.2. OPBEVARING, HUSDYRGØDNING OG FODER

Der produceres kun gylle ved produktionen og der er ikke udendørs oplag af foder. Gødningen opbevares i de to eksisterende beholdere. Jf. den indsendte kapacitetserklæring er der en årlig produktion på ca. 6.815 m³ og en opbevaringskapacitet i beholdere og gyllekanaler på 6.850 m³. Kapaciteten svarer til 12 måneder. Kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er derved opfyldt.

VILKÅR	MILJØVURDERING
15. Det skal aktivt sikres, at flydelaget er dannet 1 uge efter omrøring/udbringning og 2 uger efter tømning af en gyllebeholder.	Der skal altid være en opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders tilførsel. Ifølge erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er det muligt at opbevare en produktion af gylle fra mindst 12 måneders tilførsel. Opbevaringsanlægget skal leve op til BAT-standard. Det vil sige, at der skal etableres fast overdækning / flydelag, samt følge den lovpligtige beholderkontrol. Beholderne skal desuden

VILKÅR	MILJØVURDERING
	tømmes og efterses for utætheder en gang pr. år.

Se i øvrigt vilkår i eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

2.5.3. AFFALD OG KEMIKALIER

For at minimere risiko for forurening fra affald og sikre bedst mulig genanvendelse skal affald håndteres efter de gældende retningslinier fra Reno Djurs.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Kemikalier m.v. 16. Medicin og bekæmpelsesmidler på ejendommen skal opbevares uden mulighed for afledning af spild til kloak, dræn eller jord.	Medicin og bekæmpelsesmidler skal opbevares, så der ikke er risiko for, at spild medfører en forurening af omgivelserne. Det er ejers ansvar, at de opbevarede midler er lovlige at opbevare.

Se i øvrigt vilkår om affald i eksisterende miljøgodkendelse af 16. februar 2015.

2.5.4. AMMONIAKTAB

Der vil altid være et ammoniaktab fra en husdyrproduktion. Ammoniakken (NH₃) fordampes fra husdyrgødningen og spredes med vinden. Problemet ved fordampningen er, at kvælstoffet medfører en eutrofiering af naturområder, når det afsættes igen. Samtidig betyder fordampningen, at der er mindre kvælstof til rådighed for afgrøderne. De vilkår, der stilles for at begrænse ammoniakfordampningen, har to formål. De skal dels nedbringe baggrundsbelastningen, så naturområderne generelt udsættes for mindre eutrofiering og dels skal nærtliggende naturområder beskyttes. Herunder beskrives tiltag til begrænsning af fordampningen. I næste afsnit beskrives påvirkningen af nærtliggende naturområder.

For at nedbringe den generelle belastning skal husdyrbruget overholde nogle generelle krav til ammoniakreduktion og dels opfylde krav til anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi til at reducere ammoniakemissionen. Det er op til den enkelte bedrift, hvordan emissionskravet opfyldes.

Den samlede emission for anlægget er beregnet til 3.222 kg N/år

Emissionskrav	Opfyldelse af krav (-) manglende opfyldelse	
Maksimal emission som opfylder det generelle krav	3.467 kg N/år	245 kg N/år
Maksimal emission ud fra de vejledende BAT-krav	3.148 kg N/år	-74 kg N/år

Den ansøgte drift opfylder det generelle krav til ammoniakemission med de anførte tiltag til at begrænse emissionen.

Ammoniakemissionen er nedbragt ved at staldene med delvis spaltegulv har en lav fordampning og ved et reduceret tildeling af råprotein til søerne.

Det vejledende BAT-krav er ikke opfyldt. Udvidelsen sker i eksisterende stalde, og der er ikke umiddelbart egnede teknologier til at reducere fordampningen i eksisterende bygninger, når der tages hensyn til proportionalitetsprincippet. Der er foretaget en beregning af omkostningerne ved at overdække en af gyllebeholderne, men omkostningerne overstiger de maksimale omkostninger, der er anført i Miljøstyrelsens vejledende BAT-vilkår. Foderkorrektionen kan som udgangspunkt i øjeblikket heller ikke reduceres yderligere. Når der tages hensyn til proportionalitetsprincippet, er der ikke egnede teknologier til at reducere de sidste 74 kg N. BAT-kravet er derfor fastsat til den faktiske emission på 3.222 kg N/år, og BAT-kravet er dermed opfyldt.

Vilkår til staldsystem, fodring m.v. er stillet under punkt 2.1 ”Dyrehold og management”. Der er ikke stillet yderligere vilkår til ammoniaktab.

2.5.5. PÅVIRKNING AF NATUR

Når påvirkningen af de omkringliggende naturområder vurderes, ses der på den del af ammoniakemissionen, som deponeres på det pågældende naturområde. Depositionen beregnes for det enkelte område. Den vigtigste faktor for depositionens størrelse er afstanden fra natur til anlæg, men retning og ruhed af opland og naturområde m.v. medtages i beregningen. For kategori 1- og 2-natur ses på den totale deposition fra anlægget, mens der kun ses på merdeposition, når påvirkningen af kategori 3-natur vurderes. For at reglerne om merbelastning ikke kan omgås ved at gennemføre flere små udvidelser vurderes merbelastningen ud fra den nudrift der var gældende 8 år før denne godkendelse.

Oversigt over total og meremission fra anlægget:

Totalemission fra stald og lager	3.222 kg N/år
Meremission fra stald og lager	596 kg/år

For at vurdere om ammoniakdepositionen vil påvirke de omkringliggende naturområder er emissionen beregnet til de nærmeste naturområder i forskellige retninger. I tabellen herunder er anført den højeste belastning for hver naturkategori. Hvis der er andre anlæg, som ligger tæt på arealer i naturkategori 1, så reduceres den maksimale belastning, der kan accepteres (kumulation). Det er ikke tilfældet for denne ansøgning.

Oversigt over naturområder og påvirkning

Naturkategori	Afstand fra anlæg	Total-belastning	Merbelastning	Krav til maksimal belastning
Kategori 1, ammoniakfølsom natur inden for Natura 2000	over 12 km	0,0 kg/ha		0,7 kg/ha
Kategori 2, særlige naturområder uden for Natura 2000	ca. 2,9 km	0,0 kg/ha		1 kg/ha
Kategori 3, natur, hede, mose og overdrev der ikke er kategori 1 eller 2	ca. 1,8 km		0,0 kg/ha	1 kg/ha
Kategori 3, ammoniakfølsom skov	ca. 1,1 km		0,0 kg/ha	1 kg/ha

For alle naturkategorier ligger den beregnede deposition væsentligt under kravet til deposition. Depositionen overholder derved kravet til total- eller merdeposition for alle naturkategorier.

Der er ikke stillet vilkår til ammoniakdeposition.

3. AREALER

Ifølge § 10, stk. 10 i Lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love skal kommunalbestyrelsen i verserende sager, der ikke er færdigbehandlet den 2. marts 2017, ikke fastsætte vilkår, der vedrører husdyrbrugets udbringningsarealer.

4. ØVRIGE MILJØFORHOLD

4.1. BILAG IV-ARTER

I EU's Habitatdirektiv er der anført en række dyre- og plantearter, som har krav på ekstra beskyttelse. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Beskyttelsen betyder, at arterne og deres levesteder skal beskyttes, og at tiltag ikke må forringe artens levevilkår.

I tilknytning til det ansøgte projekt, er der ikke kendskab til bilag IV-arter.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke har negative konsekvenser for bilag IV-arter.

Hvis der findes bilag IV-arter i området, ændrer det dog ikke ved arternes beskyttelse, at de ikke er anført i denne godkendelse.

4.2. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK/RENERE TEKNOLOGI/OPTIMERING

Der er her stillet vilkår som sikrer, at landbruget drives efter retningslinjerne for godt landmandsskab for at sikre godt management. Vilkår om foderplaner og effektivitetskontrol sikrer fokus på optimal udnyttelse af foder.

I redegørelsen for BAT (bilag 4) er der (jf. EU-kommissionens referencedokument (BREF)) redegjort for husdyrbrugets anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) i forhold til godt landmandsskab, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Ammoniakfordampningen ligger 74 kg N pr. år over det beregnede vejledende BAT niveau på 3.148 kg. Ud fra de indsendte beregninger er det vurderet, at det ikke vil være proportionalt at iværksætte tiltag til reduktion af de sidste kg N.

Norrdjurs Kommune vurderer, med henvisning til proportionalitetsprincippet, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT.

5. EGENKONTROL

Egenkontrol anvendes til at føre løbende kontrol af miljøforhold, som vanskeligt kan kontrolleres ved tilsyn. Eksempelvis skal der føres logbog over flydelag på gyllebeholdere, hvis de ikke har fast overdækning. Logbogen dokumenterer, at der løbende er ført tilsyn med flydelaget og foretaget nødvendige tiltag til at sikre, at det er i orden.

Egenkontrol bygger i høj grad på tillid og derfor er det også en skærpende omstændighed, hvis vilkår til egenkontrol ikke efterleves.

VILKÅR	MILJØVURDERING
17. Der skal udarbejdes fodreplaner. Det totale indhold af råprotein og fosfor skal fremgå af planerne. 18. Der skal udarbejdes effektivitetskontroller. Kontrollerne skal kunne dokumentere foderforbrug.	Vilkår til foderplaner og effektivitetskontrol skal sikre, at vilkår til foderkorrektioner overholdes.

6. LISTE OVER SAGENS BILAG

- bilag 1. Oversigtskort
- bilag 2. Situationsplan
- bilag 3. Kort med ammoniakberegninger til naturområder omkring staldanlægget
- bilag 4. BAT-redegørelse.
- bilag 5. Klagevejledning

Øvrige sagsakter:

Elektronisk ansøgningsskema, fiktivt skema nr. 98243, version 3

Erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 3: Kort med beregninger af ammoniakdeposition

Bilag 4: BAT-redegørelse

11. september 2017

Norddjurs Kommune

BAT-redegørelse for Århusvej 89, 8500 Grenaa (skema 98.243) – version 3

Staldsystem og – teknologi

Sostalden er en nyere stald i eksisterende drift med løbe- drægtighedsafsnit (løsgående, delvis spaltegulv) samt fareafsnit (kassestier, delvis spaltegulv).

Poltestalden i eksisterende drift er med drænet gulv, og fortsætter uændret.

To ældre driftsbygninger med drænet gulv anvendes til en mindre produktion af smågrise og søer. I sostalden til drægtige søer er staldtypen indtastet som løsgående, delvis spaltegulv. Reelt er gulvtypen drænet gulv, men dette system findes ikke i husdyrgodkendelse.dk til løsgående søer.

BAT-ammoniak

Det vejledende BAT-emissionsniveau for produktionen er beregnet til 3.148 kg N/år. Den reelle N-emission i ansøgt drift er 3.222 kg N/år. Emissionen er således 73 kg højere end det vejledende BAT-niveau. Ammoniakemission reduceres gennem et reduceret råproteinindhold (127 g råprotein/FE). Omkostningsmæssigt kan der ikke investeres i teknik til nedbringning af de sidste 73 kg N (se vedlagte proportionalitetsberegning). Foderkorrektionen kan som udgangspunkt i øjeblikket heller ikke reduceres yderligere. BAT anses derfor for at være overholdt.

BAT-fosfor

Det vejledende BAT-niveau for fosfor er beregnet ud fra Miljøstyrelsens BAT-krav.

Dyretype	Antal	DE	BAT-norm: kg P/DE	BAT-norm: kg P i alt
Årssøer	1.000	226,1	23,9	5.404
Smågrise	600	2,68	29,2	78
Slagtesvin	600	16,42	22,3	366
I alt				5.848

Den aktuelle produktion af P i husdyrgødningen udgør 5.722 kg P, hvormed det vejledende BAT-standardniveau er overholdt.

Foder

I forbindelse med fodring er der hele tiden fokus på at optimere udnyttelsen af foderet og minimere mængden af overskydende næringsstoffer fra produktion. Dette sker gennem udarbejdelse af foderplaner og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring.

Der anvendes tilsætning af fytase til foderet samt fasefodring.

Vand

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå vandspild.

Vandforbruget registreres og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energi

Der anvendes undertryksventilation, der regnes som mest energieffektiv. Ventilationen er computerstyret afhængig af temperatur mv. En del af ventilationen er udskiftet til energibesparende motorer.

Der er overbrusning i hele staldanlægget. Herved sænkes temperaturen og ventilationsbehovet reduceres.

Udendørs belysning anvendes kun ved behov.

Management

Ejer deltager i ERFA-gruppe med andre svineproducenter for at sikre et højt fagligt niveau

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse

Medarbejdere bliver orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. Alle oplysninger i den forbindelse vil findes i en miljømappe på bedriften.

I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

Bedriftens bortskaffelse af affald registreres via kvittering fra renovationsfirma.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Staldene kontrolleres dagligt så eventuelle reparationer af ventilations- og fodringsanlæg mv. kan foretages hurtigst muligt.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Opbevaring af husdyrgødning

Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

Gyllelageret er med konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag.

Der etableres fast overdækning på gyllebeholder påført i step 2, da denne ligger indenfor 300 m til nærmeste nabo.

Der føres logbog over flydelaget, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.

Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Udbringning af husdyrgødning

Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning. Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Gyllen udbringes med slæbeslanger i voksende afgrøder

Bilag 5: Klagevejledning

Afgørelsen kan i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug påklages skriftligt til Miljø- og Fødevareklagenævnet af adressaten, Miljøministeren og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. (2016-niveau).

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, det vil sige at klagen skal være registreret og gebyret skal være betalt senest den dato, der er anført i afgørelsen som sidste dag.

Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Søgsmål

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.